

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6051/2540

นาง จรรยา วน สิ้น ธุ์ หรือ คล้าย สี แก้วโจทก์ นาง บุพผา วน สิ้น ธุ์หรือเกิดศิริจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1459, ป.พ.พ. มาตรา 1452

ย่อ / หลักกฎหมาย

เมื่อการสมรสระหว่างโจทก์และ ส. ผู้ตายเป็นการสมรสที่ชอบด้วยกฎหมายของรัฐเนวาดา ประเทศสหรัฐอเมริกาและชอบด้วยประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1459 วรรคหนึ่ง แล้ว ต่อมาจำเลยได้จดทะเบียนสมรสกับ ส. สามีโจทก์ตามกฎหมายไทยอีก จึงเป็นการจดทะเบียน ในขณะที่ ส.มีคู่สมรสอยู่ก่อนแล้ว เป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1452 ตกเป็นโมฆะตามมาตรา 1496 ซึ่งใช้บังคับอยู่ในขณะที่จำเลยจดทะเบียนสมรสกับ ส.

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องว่า เมื่อวันที่ 5 กันยายน 2514 โจทก์จดทะเบียนสมรสโดยชอบด้วยกฎหมายกับนาย สากล วนสินธุ์ ที่ประเทศสหรัฐอเมริกาต่อมาเมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม 2532 จำเลยได้จดทะเบียนสมรสกับนายสากล วนสินธุ์ สามีโจทก์ ในขณะที่โจทก์เป็นคู่สมรสโดยชอบด้วยกฎหมายอยู่ก่อนแล้วการสมรสระหว่างจำเลยกับนายสากลเป็นการฝ่าฝืนต่อกฎหมายและเป็นโมฆะ ขอให้โจทก์ว่าการสมรสระหว่างจำเลยกับนายสากล วนสินธุ์ เป็นโมฆะจำเลยให้การว่า จำเลยกับนายสากล วนสินธุ์ จดทะเบียนสมรสกันโดยถูกต้องตามกฎหมาย ส่วนโจทก์มิใช่คู่สมรสของนายสากล วนสินธุ์ตามกฎหมาย จึงไม่มีอำนาจฟ้อง ขอให้ยกฟ้องศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้องโจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 2 พิพากษากลับว่า การสมรสระหว่างจำเลยกับนายสากล วนสินธุ์ เป็นโมฆะ จำเลยฎีกาศาลฎีกาแผนกคดีเยาวชนและครอบครัววินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงฟังยุติได้ในเบื้องต้นว่า เมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน 2532 จำเลยได้จดทะเบียนสมรสกับนายสากล วนสินธุ์ ผู้ตาย ที่สำนักทะเบียนเขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยมีว่า โจทก์เป็นภริยาโดยชอบด้วยกฎหมายของนายสากลตามกฎหมายของรัฐเนวาดา ประเทศสหรัฐอเมริกาหรือไม่ โจทก์อ้างตนเองเบิกความว่าเมื่อวันที่ 5 กันยายน 2514 โจทก์ได้จดทะเบียนสมรสกับนายสากลที่เมืองคลาร์ค รัฐเนวาดา ประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งได้มีการรับรองโดยเจ้าหน้าที่ของเมืองคลาร์ค รัฐเนวาดา ประเทศสหรัฐอเมริกาเจ้าหน้าที่สถานกงสุลใหญ่ในรัฐแคลิฟอร์เนียเป็นผู้รับรองสำเนาถูกต้อง ต่อมาได้มีการแปลเป็นภาษาไทยโดยศูนย์ภาษาและการแปลอาชญาและเจ้าหน้าที่ฝ่ายนิติกรกระทรวงการต่างประเทศได้รับรองว่ามีการแปลถูกต้อง นอกจากนี้โจทก์ยังมีนาย ไพโรจน์ รัศมีวิเชียรทองซึ่งเป็นพยานรู้เห็นเหตุการณ์ในการที่โจทก์และนายสากลเข้าร่วมพิธีสมรส และเป็นพยานที่ระบุในใบสำคัญการสมรสว่าเป็นพยานด้วยเบิกความสนับสนุนว่าโจทก์และผู้ตายได้ทำการสมรสกันจริง ทั้งโจทก์มีใบสำคัญการสมรสเอกสารหมายเลข จ.1 (หรือ จ.12) จ.2 และคำแปลเอกสารหมายเลข จ.3 (หรือ จ.13) ประกอบซึ่งเอกสารดังกล่าวดังกล่าวเจ้าหน้าที่สถานกงสุลใหญ่ในรัฐแคลิฟอร์เนียรับรอง เชื่อได้ว่าใบสำคัญการสมรสเป็นเอกสารแท้จริงและถูกต้องทั้งข้อความในใบสำคัญการสมรสเอกสารหมายเลข จ.1 ระบุว่าเป็นการสมรสที่ชอบด้วยกฎหมาย เมื่อจำเลยมิได้นำสืบหักล้างให้เห็นเป็นอย่างอื่น จึงฟังว่าการสมรสระหว่างโจทก์และนายสากลผู้ตายเป็นการสมรสที่ชอบด้วยกฎหมายของรัฐเนวาดาประเทศสหรัฐอเมริกา และชอบด้วย

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 1459 วรรคหนึ่ง แล้ว ดังนั้นในขณะที่จำเลย
จดทะเบียนสมรสกับนายสากลตามกฎหมายไทยจึงเป็นการจดทะเบียนในขณะที่นายสากลมี
คู่สมรสอยู่ก่อนแล้วเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1452
ตกเป็นโมฆะ ตามมาตรา 1496ซึ่งใช้บังคับอยู่ในขณะนั้นพิพากษายืน

องค์คณะ

สมปอง เสนเนียม · จารุณี ตันตยาคม · กอบเกียรติ รัตนพานิช

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/6051/2540>